

Maaslandse Dam

Actualisatie Natuurtoets

projectnr. 259619
revisie 01
20 november 2013

auteur(s)

Ir W.J. Straatsma

Opdrachtgever

Gemeente Midden Delfland
Postbus 1
2636 ZG SCHIPLUIDEN

datum vrijgave

20 november 2013

beschrijving revisie 01

Definitief

goedkeuring

L.C. Smitskamp

vrijgave

ing. R.H. van Trigt

Colofon

Projectgroep bestaande uit:

drs L.C. (Linda) Smitskamp
Ir W.J. (Wineke) Straatsma

Tekstbijdragen:

Ir W.J. (Wineke) Straatsma

Fotografie:

Ir W.J. (Wineke) Straatsma

Datum van uitgave:

20 november 2013

Contactadres:

Rivium Westlaan 72
Capelle aan de IJssel
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam

Copyright © 2013

Ingenieursbureau Oranjewoud

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader natuurbescherming	5
2.1	Algemeen.....	5
2.2	Flora- en faunawet.....	5
2.3	Ecologische hoofdstructuur.....	5
2.4	Natura 2000	5
3	Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen	7
3.1	Gebiedsbeschrijving	7
3.2	Projectvoornemen	7
3.3	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen.....	8
4	Methodiek	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Bureauonderzoek.....	9
4.3	Terreinbezoek	9
4.4	Effectbeoordeling en advies vervoltraject	10
5	Resultaten gebiedsonderzoek.....	11
5.1	Gebiedsbeschrijving	11
5.2	Beschermde soorten	11
5.2.1	<i>Bureauonderzoek.....</i>	<i>11</i>
5.2.2	<i>Terreinbezoek</i>	<i>12</i>
5.3	Beschermde gebieden.....	15
5.3.1	<i>Ligging EHS en beschermde gebieden</i>	<i>15</i>
6	Toetsing natuurwetgeving.....	17
6.1	Effectbepaling beschermde gebieden	17
6.1.1	<i>Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur</i>	<i>17</i>
6.1.2	<i>Effecten op de Natuurbeschermingswet 1998</i>	<i>17</i>
6.2	<i>Effecten beschermde soorten</i>	<i>17</i>
7	Conclusies en aanbevelingen	19
7.1	Conclusies soortenbescherming.....	19
7.2	Conclusies gebiedenbescherming.....	19
7.2.1	<i>EHS.....</i>	<i>19</i>
7.2.2	<i>Natura 2000.....</i>	<i>19</i>
7.3	Tot slot.....	20
8	Bronnen.....	21
	Bijlage 1: Wettelijk kader	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Midden Delfland is voornemens om op de locatie Maaslandse Dam nieuwbouw te realiseren. Naar aanleiding van de tegenvallende verkoopresultaten van de woon-werkkavels in het eerdere plan uit 2008, is besloten een nieuw plan op te stellen. In 2008 bestond het plan uit de sloop van 12 hectare glastuinbouw, de realisatie van 24 woningen, een zorgboerderij en een café/bed & breakfast. In het nieuwe plan wordt de realisatie van 36 woningen beoogd.

In 2009 is door Oranjewoud een natuurtoets uitgevoerd. Aangezien deze resultaten inmiddels zijn verouderd en de inrichting van het plangebied is veranderd, is onderhavige natuurtoets ter actualisatie uitgevoerd. In afbeelding 1.1 is het plangebied weergegeven.

De ontwikkeling is strijdig met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Vanwege de strijdigheid wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. In het kader van dit bestemmingsplan dienen diverse gebiedsonderzoeken te worden uitgevoerd. Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven.

Afbeelding 1.1: Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Google maps.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, EHS en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze natuurtoets is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, EHS en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze natuurtoets omschreven. In

hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze natuurtoets flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het terreinbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet, EHS en Natuurbeschermingswet 1998. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevindt zich een bijlage, die algemene informatie verschaft met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natura 2000

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten.

3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied grenst aan de noordzijde aan de Oostgaag (N468), aan de overzijde van de watergang en de Commandeurskade. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt het Gaagpad welke druk gebruikt wordt als fietsroute door Midden Delfland. Het plangebied werd gebruikt voor de glastuinbouw. In 2011 is het plangebied deels voorbelast met zand. Doordat de voorbelasting reeds voor langere periode aanwezig is op locatie zijn de zandlichamen begroeid met verschillende gras- en pioniersoorten.

In afbeelding 3.1 is de ligging van het plangebied gegeven na het slopen van de kassen en het aanbrengen van de voorbelasting.

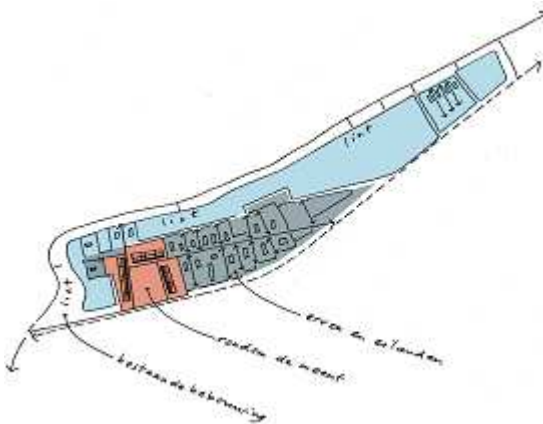
Afbeelding 3.1: Plangebied vlak na de voorbelasting. Bron: Google Maps.

3.2 Projectvoornemen

Voor de ontwikkeling is de stedenbouwkundige schets van 10 juni 2013 (figuur 3.3) richtinggevend. Naar aanleiding van bijvoorbeeld wensen van omwonenden en potentiële toekomstige bewoners kunnen hier nog wel wijzigingen in komen. Verwacht wordt echter dat dit relatief kleine aanpassingen zullen zijn.

De ontwikkeling omvat drie onderdelen (aangegeven in figuur 3.2):

- Het Lint langs de Gaag (lichtblauw);
- Meent (licht rood);
- Erven en Eilanden (grijs).

Afbeelding 3.2: Plankaart met voorbeeld verkaveling.

Afbeelding 3.3: Plankaart met voorbeeld verkaveling.

3.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

In de huidige situatie zijn de kassen gesloopt, de nodige watergangen gedempt, de aanwezige vegetatie gerooid, de riolering aangelegd en is een voorbelasting aangebracht. Voor de inrichting van het plangebied worden grote ingrepen niet meer verwacht. De werkzaamheden bestaan dus uit de bouw van de 36 woningen: aanvoer materiaal en materieel, heien, bouwen van de constructies van de huizen en het afbouwen (ramen, elektriciteit etc.).

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project. Hierbij zijn ook de waarnemingen van de natuurtoets uit 2009 meegenomen;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de zwaarder beschermde soorten uit de Flora- en faunawet (Tabel 2 en 3). Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van zwaarder beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.telme.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Gekeken is naar de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Zuid-Holland (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 19 november 2013 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van ge-

schikt habitat zwaarder beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten aangeduid.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om zwaarder beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied zelf bestaat uit één biotoop: een verruigd voorbelast gebied welke grotendeels is ingezaaid met gras. Aan de grens van het plangebied liggen watergangen en woningen en is overige bebouwing aanwezig.

5.2 Beschermden soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan gevalideerde informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermden soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Limpens *et al.*, 2010), reptielen en amfibieën (www.RAVON) en insecten ([www.Naturalis.nl\EIS](http://www.Naturalis.nl/EIS)).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermden soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermden (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Binnen de vogels keert een aantal soorten jaarlijks terug op hetzelfde nest. Deze vogels met vaste nestplaatsen zijn onderverdeeld in soorten met *jaarrond beschermden* nesten (categorie 1-4) en *niet-jaarrond beschermden* nesten (categorie 5 - waarvan inventarisatie gewenst is). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Op de site telmee.nl (2008-2013) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermden nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en steenuil.

Categorie 5: geen.

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: noordse woelmuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: alpenwatersalamander.

Vlinders/libellen

Zwaarder beschermd: geen.

Ongewervelden

Zwaarder beschermd: platte schijfhoren.

Vissen

Zwaarder beschermd: kleine modderkruiper en bittervoorn.

Flora

Zwaarder beschermd: geen.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiedheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

5.2.2 Terreinbezoek

Op 19 november 2013 is een eenmalig terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecoloog van Oranjewoud. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied. Indien de aangetroffen biotopen hier aanleiding toe geven, wordt een nader onderzoek aanbevolen.

Het plangebied bestaat uit één biotoop: verruigd grasland. Grenzend aan het plangebied bevinden zich watergangen en een kleine poel.

Verruigd grasland

Het plangebied is in 2011 voorbelast met zand. Een groot gedeelte van de voorbelasting is destijds ingezaaid waardoor een open grasland is ontstaan. Daarnaast zijn er open gebieden (daar waar deels de kassen stonden) waarop pioniersoorten zich hebben kunnen vestigen. Het plangebied bestaat nu uit een vochtige grasland met voornamelijk Engels raaigras, paardenbloem, smalle weegbree, grote brandnetel, witte- en rode klaver, ridderzuring, pitrus, madelief, echte kamille, duizendblad en gewone melkdistel. In afbeelding 5.1 is een impressie gegeven van de vegetatie in het plangebied. De vegetatie in het gebied is gezien de voedselrijkdom floristisch weinig interessant. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van het biotoop ook niet verwacht.

Het verruigde grasland vormt een geschikt broedbiotoop voor weidevogels zoals de Kievit en de scholekster. Door afwezigheid van bomen en gebouwen in het plangebied zijn jaarrond beschermde nesten uit te sluiten.

De steile oevers langs de watergang vormen een potentieel geschikt broedbiotoop voor oeverzwaluwen (cat 5). Het broedbiotoop van een oeverzwaluw bestaat uit een kale, zandige of lemige steilwand waarin de nestholten uitgegraven kunnen worden. In de nabije omgeving moeten voldoende insecten aanwezig zijn. In het plangebied zijn voldoende insecten aanwezig in de zomermaanden.

Foto 1: Potentieel broedbiotoop voor oeverzwaluwen langs de commandeurskade.

In het plangebied zijn sporen van de haas aangetroffen. Ook is het plangebied geschikt voor het konijn. Daarnaast kunnen de egel en (incidenteel) de wezel en/of hermelijn in dit biotoop aanwezig zijn. Door de afwezigheid van bomen en gebouwen in het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen in het plangebied uit te sluiten. Als foerageergebied voor vleermuizen is het gebied, vanwege het open karakter en beperkte vegetatie, beperkt geschikt.

Uit de bureaustudie is gebleken dat de noordse woelmuis in de omgeving van het plangebied voorkomt. De noordse woelmuis is een soort die vrijwel uitsluitend in vochtige tot natte gras- en rietlanden voorkomt. In Midden Delfland komt deze soort voor op de Vlietlanden (in beheer bij Natuurmonumenten). In de overige, drogere, gebieden wordt de soort weggeconcentreerd door de algemener voorkomende muizensoorten als de aardmuis en veldmuis. Deze natte biotopen zijn afwezig in het plangebied. Het voorkomen van de noordse woelmuis binnen het plangebied is dan ook uitgesloten.

Afbeelding 5.1 Impressie vegetatie in het plangebied.

Door de afwezigheid van een goed ontwikkelde ruigtevegetatie is het plangebied niet geschikt als landbiotoop voor algemene amfibieën, zoals de gewone pad en bruine kikker. Uit de bureaustudie is gebleken dat de alpenwatersalamander kan voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (tel-

mee.nl). Het plangebied vormt echter geen geschikt landbiotoop voor deze soort door de afwezigheid van struweel, houtwallen of een andere vorm van dekking.

Het plangebied is zeer geschikt als leefgebied voor de zwaar beschermde rugstreeppad. De rugstreeppad is een typische pioniersoort die voorkomt in onder andere door mens gecreëerde dynamische milieus zoals bouwterreinen. Met name makkelijke vergraafbare terreinen zoals het voorbelaste gebied, kan als potentieel geschikt (land)biotoop dienen voor de soort. De soort kan in de nabije omgeving van het plangebied tevens schuilen onder elementen als stenen en takkenhopen nabij de omliggende huizen. Er zijn echter geen waarnemingen van de rugstreeppad in de buurt van het plangebied bekend (telmee.nl). Het is hierdoor ook niet aannemelijk dat de soort zich in het plangebied zal vestigen.

Watergangen/poel

Rondom het plangebied komen verschillende watergangen voor. Alle watergangen waren tijdens het terreinbezoek waterhoudend. In de watergangen waren geen waterplanten aanwezig. De oevervegetatie was beperkt tot een enkele watergang langs de Commandeurskade. De oevervegetatie bestond hier uit (gemaaid) riet en liesgras.

Langs de Commandeurskade is een poel aanwezig. In de poel was geen vegetatie aanwezig ten tijde van het terreinbezoek.

In afbeelding 5.2 is een impressie weergegeven van de watergangen in het plangebied.

Afbeelding 5.2 Impressie watergangen en poel in het plangebied.

Uit de bureaustudie is gebleken dat de bittervoorn en kleine modderkruiper in de omgeving voorkomen. In de watergangen is gevist met een schepnet. Tijdens de bemonstering zijn geen vissen aangetroffen. Gezien de staat van de watergangen en de afwezigheid van zoete watermosselen, is de zwaardere beschermde bittervoorn niet te verwachten. De watergangen zijn ondiep en bevatten weinig oevervegetatie. De aanwezigheid van de kleine modderkruiper is echter niet met zekerheid uit te sluiten.

De watergang(en) en met name de poel kunnen een geschikt (voortplantings)biotoop vormen voor algemene soorten als de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Gezien het biotoop is het niet aannemelijk dat de alpenwatersalamander in het plangebied voorkomt. Er zijn geen amfibieën in

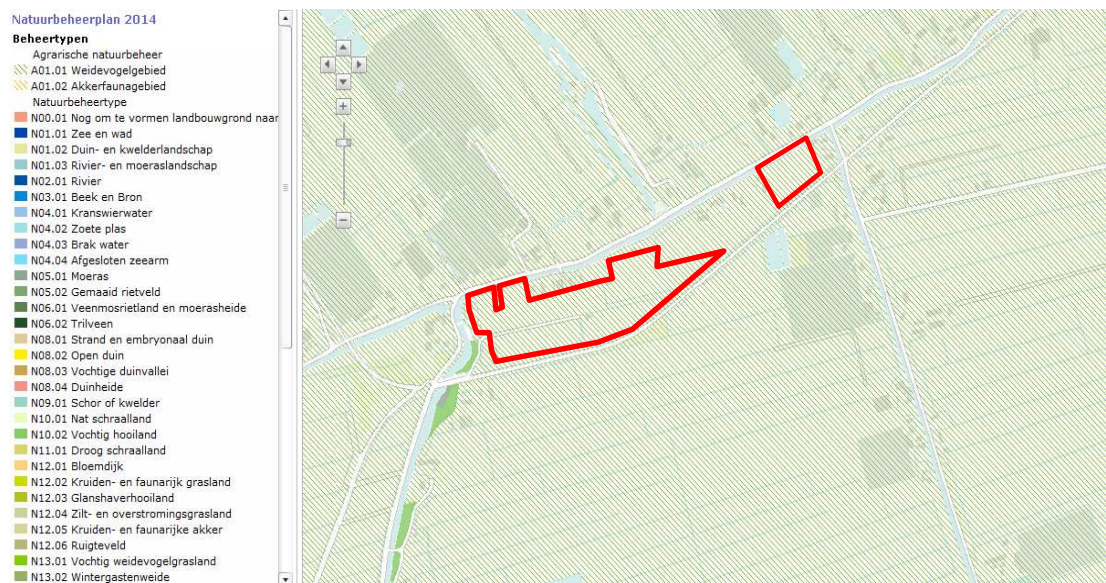
het plangebied aangetroffen. Dit was ook zeer onwaarschijnlijk aangezien het terreinbezoek in november is uitgevoerd en de soorten vanaf oktober in winterrust gaan.

5.3 Beschermde gebieden

5.3.1 Ligging EHS en beschermde gebieden

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Wel grenst het plangebied in het zuidwesten aan de EHS. In het Natuurbeheerplan Zuid Holland is dit gebied aangewezen voor de beheertypen 'vochtig hooiland (N10.02)' en 'moeras (N05.01)'. Tevens is het plangebied en de omgeving aangewezen als weidevogelgebied.

Abbeelding 5.3. Ligging EHS ten zuidwesten van het plangebied.

Natura 2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Ook ligt er geen Natura 2000-gebied in het invloedsgebied van de voorgenomen herinrichting. Op circa 7,2 kilometer afstand ligt het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'.

6 Toetsing natuurwetgeving

6.1 Effectbepaling beschermde gebieden

6.1.1 *Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur*

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake. Het plangebied grenst wel aan de EHS. Significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden (moeras en vochtig hooiland) van de EHS in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft een zeer beperkt effect op de directe omgeving van het plangebied.

Het plangebied is in het Natuurbeheerplan Zuid Holland (2013) aangewezen als weidevogelgebied. Dit zijn gebieden waar weidevogelbeheer mogelijk is. Naast deze aanwijzing zijn er tevens gebieden aangewezen als belangrijke weidevogelgebieden. Gezien de inrichting van het plangebied in het verleden met kassencomplexen en de locatie dichtbij bebouwing, vormt het gebied geen optimaal biotoop voor weidevogels. Het plangebied is dan ook niet bestempeld als een belangrijk weidevogelgebied (Provincie Zuid Holland, 2010) en is er geen sprake van een eventuele compensatieplicht.

6.1.2 *Effecten op de Natuurbeschermingswet 1998*

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen 3 kilometer van het plangebied geen Natura 2000-gebied ligt. Vanwege de grote afstand, de aard en omvang van de ontwikkelingen worden effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Omdat er geen belemmeringen zijn, is een nader onderzoek (Voortoets) vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 niet aan de orde.

6.2 *Effecten beschermde soorten*

Effecten per soortgroep van Tabel 2- en Tabel 3-soorten en vogels:

Broedvogels

Algemene broedvogels

Het plangebied en de nabije omgeving is geschikt voor weidevogels. Met name de Kievit en de grutto. Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Zo wordt bij het onderhavige project aangeraden om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten. Indien werkzaamheden moeten worden uitgevoerd in het broedseizoen dient het plangebied van te voren ongeschikt gemaakt te worden. Dit kan door het plaatsen van linten of het maaien van de vegetatie.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd is en waarbij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen, nesten of braakballen aangetroffen van categorie 1-4-vogelsoorten. Deze soorten zijn dan ook uitgesloten in het plangebied.

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe

omgeving en/of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de directe omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Alle vogelnesten (ook die van categorie 5-vogelsoorten die geen jaarrond bescherming genieten) zijn beschermd tijdens het broedseizoen (globaal half maart tot juli).

Indien de vegetatie buiten het broedseizoen verwijderd wordt, komt de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige broedvogels niet in gevaar als gevolg van de ruimtelijke inrichting.

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Door de afwezigheid van bomen en gebouwen in het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen in het plangebied uit te sluiten. Daarnaast vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied. Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten.

Overige zwaardere beschermde zoogdieren

Er zijn geen zwaardere beschermde zoogdieren aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor deze soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

De gunstige staat van instandhouding van de aanwezige zoogdiersoorten komt niet in gevaar als gevolg van de ruimtelijke inrichting.

Reptielen en amfibieën

De biotopen binnen het plangebied bieden vanwege onder andere het open karakter, geen geschikt leefgebied voor zwaar beschermde amfibiesoorten (zoals uit de bureaustudie verwachte alpenwatersalamander). Overige soorten worden in de omgeving ook niet verwacht. Er zijn geen reptielsoorten aangetroffen in het plangebied en worden ook niet verwacht. Effecten op amfibie- en reptielsoorten zijn dan ook uitgesloten.

De gunstige staat van instandhouding van amfibieën en reptielen komt niet in gevaar als gevolg van de ruimtelijke inrichting.

Vissen

Binnen de begrenzing van het plangebied, zijn geen zwaardere beschermde vissoorten aangetroffen. De kleine modderkruiper is echter niet uit te sluiten van de planlocatie. Doordat er geen werkzaamheden plaatsvinden in de aanwezige watergangen kunnen negatieve effecten op de kleine modderkruiper worden uitgesloten.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat of standplaatsfactoren voor de beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Vlinders

Er zijn geen beschermde vlindersoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor de beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Libellen

Er zijn geen beschermde libelsoorten aangetroffen in het plangebied en worden ook niet verwacht. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies soortenbescherming

Tabel 2 en 3-soorten

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat ter hoogte van het plangebied Maaslandse Dam geen beschermde Tabel 2- en 3-soorten in het kader van de flora- en faunawet zijn aangetroffen en/of worden verwacht die de voorgenomen nieuwbouwwontwikkeling kunnen beïnvloeden.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij de vegetatie verwijderd wordt, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli). In deze periode kunnen broedvogels aanwezig zijn in het plangebied.

Geadviseerd wordt om werkzaamheden aan de vegetatie buiten het broedseizoen uit te voeren. Zo dient voorafgaand aan het broedseizoen de vegetatie verwijderd te worden. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen en zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en Faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecheckt te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat er sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden.

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen te worden:

- 1) De werkzaamheden aan de vegetatie wordt buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel).
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecoloog gecontroleerd op actuele broedgevallen.

Vervolgonderzoek

In het kader van zwaar beschermde flora- en faunasoorten is een vervolgonderzoek niet aan de orde.

7.2 Conclusies gebiedenbescherming

7.2.1 EHS

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Binnen het plangebied is geen EHS-gebied aanwezig. Derhalve heeft de ruimtelijke ontwikkeling hier geen negatief effect op. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake. Ook zijn er geen effecten op de omliggende EHS-gebieden. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (EHS).

Het plangebied maakt onderdeel uit van een weidevogelgebied; het plangebied behoort echter niet tot een belangrijk weidevogelgebied. Derhalve is er van vervolgstappen geen sprake.

7.2.2 Natura 2000

Er is geen Natura 2000-gebied in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Op circa 7,2 kilometer afstand van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'. Vanwege de afstand en de omvang van de nieuwbouwwontwikkeling kunnen effecten van de ontwikkeling op het Natura 2000-gebied worden uitgesloten.

7.3 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en verkennend terreinbezoek.

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (zwaarder) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Oranjewoud, 2009. Natuurtoets Ontwikkeling Maaslandse Dam te Maasland.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Provincie Zuid-Holland, 2010. Ecologische hoofdstructuur en belangrijke weidevogelgebieden. Afdeling Ruimte en Wonen, 2 juli 2010 PSV 4.8.4.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Internet:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

